

Spáňov

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Domažlice

Nadmořská výška: 435 m n. m.

Počet obyvatel: 200

Adresa URL: www.spanov.cz

Okres: Domažlice

GPS souřadnice: 49.414514N, 12.987306E

První pís. zmínka: 1372 (652 let)

PSČ: 344 01

Historie obce Spáňov

Spáňov se v písemných pramenech poprvé objevuje v roce 1372. Název vznikl jako přívlastek: Spáňův dvůr. Právě příjmení Sspan je doloženo pro sousední ves Zahořany (1464 Johanni Sspan juniori de Zahorzan). Soudí se, že Spáňov tedy založili předkové tohoto muže. Jméno bylo německého původu a znamenalo v žertu truhláře nebo suchého člověka. Ve 14. století české obyvatelstvo názvu nerozumělo a spojovalo jej se spaním, proto se název obce vyskytoval i ve tvaru Spáněv. Ve 14. až 16. století se v blízkém sousedství nacházela pustá ves podobného jména "Skanov" a místopisci se domnívají, že byla původně částí Spáňova. Uvedená první zmínka v roce 1372 je spojena se jménem "Sudivoje ze Spáňova", který tu měl vladycké sídlo. K nejstarším majitelům a vůbec dějinám vsi, u níž se dá předpokládat raně feudální původ, máme jen nepatrné informace. Víme, že dalšími držiteli byli Otík z Tisové a Spaňovští z Lisova. V 15. století koupilo ves město Domažlice a Spáňov tak s Chrastavicemi, Milavčemi, Bořicemi, Nevolicemi, Petrovicemi, Luženicemi a Luže-ničkami byl součástí městského majetku. Městu pak s kratšími přerušeními (např. v 1. polovině 16. století patřil Ferdinandovi I., koncem 16. století připadl k Rýzmburku) náležel do roku 1850. Spaňovští spolu s dalšími obyvateli městských domažlických a chodských vsí byli přiřazeni ke kostelu Zvěstování Panny Marie na Dolním předměstí (dnešní kostel U svatých). Do školy chodily děti do Kouta na Šumavě. Škola tam byla zřízena jako filiálka farní školy ve Kdyni v roce 1794 Josefem Filipem ze Stadionu a Thanhausenu. Vedle koutských a spánovských dětí byly ke koutské škole přiškoleny děti ze Starce a dvora Bělohrad. Při stavbě této školy poskytla vrchnost stavební materiál a platila dělníky, přiškolené obce poskytly povozy na dopravu materiálu. Škola byla zřízena jako jednotřídní a v roce 1792 ji navštěvovalo 136 dětí. O další třídu byla rozšířena v roce 1833, když už ji ve školním roce 1824-1825 navštěvovalo celkem 219 dětí. Významným předělem ve vývoji obce byl rok 1850. Po zrušení poddanství a zavedení obecního zřízení se stal Spáňov samostatnou obcí v politickém okrese Domažlice. Byl tu zřízen obecní úřad v čele se starostou a obecním zastupitelstvem. Náležela sem také osada Smolov. Žilo tu tehdy 373 obyvatel, což bylo podle statistik, periodicky prováděných i v dalších letech, nejvíce v historii obce. K majetku obce patřil les a rybník. V roce 1912 byla za finanční spoluúčasti obce Spáňov vybudována silnice Spáňov - Mrákov. V tomto období poznamenala život v obci první světová válka. Po jejím vzplanutí v roce 1914 narukovalo v první výzvě jedenáct spáňovských mužů. Další odvody následovaly. Po ukončení 1. světové války a vzniku ČSR se po konsolidaci poměrů začal všestranně rozvíjet život v obci. Mimo jiné i spolkový a kulturní život. Pro spojení Spáňova s okolím mělo také velký význam zřízení zastávky na železniční trati. Obec o povolení žádala v roce 1935 a 1. června v tomto roce začaly ve Spáňově stavět vlaky. Druhá polovina třicátých let byla již poznamenána nastupujícím fašismem a blížící se

druhou světovou válkou. Situace a nálada ve Spáňově a okolí je popsána v obecní kronice. 21. května 1938 se přesunulo československé vojsko k německé hranici s odhodláním bránit republiku. Vojáci přišli i do Spáňova zabarikádovat silnici pod železniční tratí směrem k Mrákovu. Americké letadlo, které Spáňovští zahlédli poprvé 1. května, dalo znamení k palbě na obec. První rána dopadla na hřiště, další na vepřinec k domu čp. 31 a zabila jednoho Němce, třetí zranila dva české občany v čp. 9. Německé vojsko se nato začalo stahovat a vzdalo se. V těchto dnech procházeli obcí vězni nejrůznějších národností vracející se z koncentračních táborů. Spáňovští zatím očekávali příchod Američanů ve sklepích a krytech. Dočkali se 5. května, kdy byla obec osvobozena. Brzy po osvobození se řízení obce ujal místní národní výbor. Tak jako v celé Československé republice bylo i ve Spáňově započato se socializací zemědělství. V roce 1960 byl Spáňov integrován do střediskové obce Kout na Šumavě. Zvelebování vesnice probíhalo v tomto období nejčastěji v akci Z. Budovaly se chodníky, autobusová čekárna a v roce 1978 byla opravena kaple. Až do listopadu 1966 se kulturní i společenské akce odehrávaly v pohostinství u Janovců. Po jeho uzavření bylo v červenci 1967 otevřeno náhradní pohostinství u Pavla Šrámka. Listopad 1989 a po něm následující události byly tak jako v celé republice výrazným předělem i ve vývoji Spáňova. Začali tu opět uvažovat o vytvoření samostatné obce. K této záležitosti se měli vyjádřit spáňovští občané, proto bylo 18. července 1990 vyhlášeno referendum, ve kterém se naprostá většina zúčastněných, 83% ze 130, vyslovila pro osamostatnění obce. V prvních demokratických komunálních volbách se již konaly volby do obecního zastupitelstva obce Spáňov.

